

פסק דין
(הכרעת דין וגזר דין)

בפניי קבילה כנגד סטודנט לתואר שלישי בפקולטה למדעי החיים בחוג לביוכימיה.

לפי כתב הקובלנה, בצהרי ה-20.3.2012 התקבל דיווח מאת שומר בשער 8 על כך שבמהלך בדיקת רכבים שהמתינו לכנס לקמפוס, הבחין בקטנוע בצבע כהה מתפרץ לשטח הקמפוס. זאת, ללא שהקטנוע נבדק או אושר לכניסה. לאור חומרת הדיווח נערך חיפוש אחר הקטנוע ברחבי הקמפוס, ולבסוף הוא אותר בסמוך לבניין ווב. בזמן שבחנו את הקטנוע, הגיע לסביבתו הנקבל, שזוהה על פי תיאורו של השומר כמי שהתפרץ לשער על גבי הקטנוע, טען בפני סיירי הביטחון כי שומר השער היה עסוק, וכי הוא צפצף לו, נופף לו וכאשר הבין שהשומר עסוק, החליט להיכנס ללא ביקורת. בתגובה, ביקש ממנו סייר הביטחון תעודה מזהה בכדי להזים חשד של אירוע פלילי או ביטחוני. בשלב זה, נטען בכתב הקובלנה, חלה תפנית חריגה בהתנהגות הנקבל, אשר החל לצעוק ולהתנגד לדרישות אנשי הביטחון. הללו ניסו להרגיעו ולהסביר לו כי זהו תפקידם, אולם הנקבל החל לנסות להימלט מהמקום על הקטנוע. לאור התנהגות זו, נשלף המפתח מהסוויץ של הקטנוע. בתגובה החל הנקבל לקלל את אנשי הביטחון בקללות גסות ובצעקות (כגון "זונות, תחזירו לי את המפתחות... אני יזיין אתכם...").

לאחר שניסיונות הרגעתו עלו בתוהו, החליטו אנשי הביטחון להזמין משטרה למקום. לפתע, השתחל הנקבל עם פלג גופו העליון למכונית הביטחון, אחז במפתח ודרש כי ישיבו לו את מפתחותיו. למרות הזהרות אנשי הביטחון, ניסה הנקבל לשלוף את המפתחות מהסוויץ ובכך גרם לשבירתם. התנהגות הנקבל החמירה והוא אף חטף לאחד מאנשי הביטחון את תעודת המאבטח שלו, תוך שהוא משתולל, צורח ומטיח באנשי הביטחון ביטויים פוגעניים וקללות גסות ביותר (כגון "בוא, בוא, גם אותך אני אזיין... ועוד). האירוע הסתיים רק לאחר חמש אחרי הצהריים, כאשר ניידת משטרה הגיעה לאזור והבהירה לנקבל כי אנשי הביטחון פעלו כשורה.

על פי הנטען בכתב הקובלנה, במעשים האמורים עבר הנקבל על עבירות של אי-ציות, הפרת תקנון או הוראות לשימוש במתקני האוניברסיטה, פגיעה במתכוון או ברשלנות ברכוש האוניברסיטה, פגיעה בכבוד עובדי האוניברסיטה, התנהגות פרועה והתנהגות שאינה הולמת מעמד של תלמיד (עבירה על סעיפים 29.1, 29.5, 29.7, 29.8, 29.9 ו-29.10 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).

במהלך דיון ההקראה, שנערך בתאריך 12 ביוני 2012, התברר כי הנקבל אינו מיוצג, וזאת לאור אי הסכמות בינו לבין הסניגור מטעם אגודת הסטודנטים, ותחושתו של הנקבל כי זה אינו מחויב דיו לייצוג עמדתו. הסברתי לנקבל שהאישומים כנגדו חמורים וכי חשוב מאוד שיהיה מיוצג בהליך המשמעותי. הנקבל עמד על סירובו, ולאחר שהכחיש את מרבית האמור בכתב הקובלנה נקבע מועד להוכחות.

במועד ההוכחות הודיעו לי הקובל ובא כוחו של הנקבל, הלא הוא אביו, כי הגיעו להסכמות חלקיות. כחלק מן ההסכמות נמחקו מספר פרטים מכתב הקובלנה, החשוב שבהם הוא סיפא סעיף 6, כאילו סיכן הנקבל את אחד מאנשי הביטחון בדריסה במהלך האירוע. עיקרו של דבר, הנקבל הודה בכל העובדות אשר יוחסו לו בכתב הקובלנה. הבהרתי לנקבל כי אם הוא בוחר להודות, לא יוכל עוד לחלוק על העובדות וכי בטיעוניו לעונש ייאלץ להישאר במסגרת העובדות בהן הודה. הנקבל עמד בהודאתו, ואף התנצל על האירוע כולו ועל כך שאיבד שליטה במהלכו. הוא אף הוסיף שלמד לקח חשוב וכי התקרית כולה השפיעה לרעה על חייו. לאור זאת, הרשעתי אותו בעבירות של אי-ציות, הפרת תקנון או הוראות לשימוש במתקני האוניברסיטה, פגיעה במתכוון או ברשלנות ברכוש האוניברסיטה, פגיעה בכבוד עובדי האוניברסיטה, התנהגות פרועה והתנהגות שאינה הולמת מעמד של תלמיד (עבירה על סעיפים 29.1, 29.5, 29.7, 29.8, 29.9 ו-29.10 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח)).

במועד הטיעונים לעונש התברר שהצדדים לא הגיעו להסכמה על העונש וכי הם חלוקים ביניהם בעיקר על השאלה של שלילת אישור הכניסה לקטנוע, שמצוי בבעלותו של הנקבל (כתלמיד לתואר שלישי באוניברסיטה). מוסכם על הצדדים שהנקבל יורחק מן הלימודים לתקופה של סמסטר אחד וכי ההרחקה האמורה בפועל תומר בעונש של עבודות שירות בהיקף של 70 שעות. בנוסף, מוסכם עליהם שהנקבל יינזף וכן ישלם קנס בגובה של 1800₪, אשר מבטא גם את הנזק הכספי אשר נגרם בעקבות שבירת המפתחות במתנע רכב הביטחון. אלא שנגלע ביניהם פער בדבר שלילת תו החניה, שבגיננו לא הצליחו להגיע להסכמה על העונש בכללותו.

במסגרת הטיעונים לעונש העיד בפניי המנחה של הנקבל בלימודי הדוקטורט שלו, אשר ציין עד כמה קשה האירוע עבור הנקבל. הוא מכיר את הנקבל כ-5-6 שנים, עוד מימי לימודיו לתואר השני, והוא העיד כי מדובר לפי הבנתו באירוע חד-פעמי, שאינו מאפיין את הנקבל. לדבריו, מדובר בטעות וכי הנקבל מודע לכך שזו הייתה טעות עליה לא יחזור. עוד הוסיף שהאירוע פוגע ביכולתו של הנקבל להמשיך בעבודתו וכי חשוב לאפשר לנקבל להמשיך הלאה

בחיינו. עוד ציין העד כי לא ראה את הנקבל מתפרץ בעוד מקרים וכי הוא אדם ישר ואמיתי ותלמיד חרוץ ומוכשר.

נוסף על עדות זו הוצגו בפניי מסמך רפואי המעידים על מצבו הנפשי הקשה של הנקבל מאז האירוע. במסמך זה מעידה רופאת המשפחה של הנקבל על כך שהאירוע בגינו נשפט הנקבל השפיע על מצב רוחו באופן קשה, גרם לירידה קשה במצב רוחו והוביל להופעת מחשבות טורדניות. הוצג בפניי גם מכתב מאת גם ראש המחלקה לביוכימיה וביולוגיה מולקולרית בפקולטה למדעי החיים, פרופ' עבדאלסלאם עאזם. במכתב זה מעיד פרופ' עאזם כי הוא מכיר את הנקבל מאז 2006, וכי מדובר בתלמיד חרוץ וכי סביר שמדובר באירוע חד פעמי עליו לא יחזור. לדבריו, עבודתו מחייבת אותו לבוא בשעות לא שגרתיות והוא תלמיד אשר מגיע למעבדה בכל שעות היום והלילה. לאור זאת, הוא מבקש שנתחשב במצבו הייחודי ונקל בעונשו. בא כוחו של הנקבל ביקש שלאור עבודתו המאומצת ושעות העבודה הבלתי רגילות של הנקבל במעבדה, לא נטיל עליו עונש של שלילת אישור הכניסה לאוניברסיטה, שכן תהיה בכך הכבדה קשה מאוד על עבודתו המחקרית.

בא כוחו של הנקבל הוסיף שיש להתחשב עוד בכך שהוא התנצל בפני עובדי הביטחון, ואף הציג את מכתב ההתנצלות אותו שלח להם (ת-4) ביום 6 ביולי 2012.

מקרה זה הציב קושי ניכר בפניי. לאחרונה, הונהג קו מחמיר בפסקי הדין של ערכאות המשמעת באוניברסיטה כלפי עבירות של התפרעות בשערים ושל התנהגות אלימה כלפי עובדי האוניברסיטה. ראו, למשל, את פסק הדין בעניין ד/11/2011 בו גזר הממונה על המשמעת (פרופ' חנס) עונש של הרחקה בפועל (שניתנת להמרה בעבודות לתועלת הציבור) על עבירת אלימות שבין אדם לחברו ובכך הצביע על כיוון הענישה הרצוי בעבירות מסוג זה. ובפרשת ד/50/2011 גזרתי עונש של שלילת תו חניה, נזיפה והרחקה בפועל לסמסטר אחד, אותה ניתן להמיר לעבודות שירות בהיקף של 30 שעות. פסק דין זה אף אושר על ידי ערכאת הערעור בעניין ע/3/2012 ותמך בגישה המחמירה במקרה של עבירות אלימות.

מבחינת עובדות המקרה, המקרה שבפניי דומה, אף אם אינו זהה, לפרשת ד/50/2011. בשני המקרים מדובר בקללות, צעקות, איומים, ובחטיפת מפתחות במהלך כניסה לשער האוניברסיטה. אף שבמקרה זה לא נחסם השער, הרי שהנקבל בעניינו בחר להתעלם כליל מהשומר ופרץ לאוניברסיטה תוך התעלמות מהשומר, באופן בלתי מורשה. בנוסף, כמו בעניין ד/50/2011, חומרת המקרה נגזרת מכך שלמרות שלנקבל היו הזדמנויות רבות להפסיק את התנהגותו הפרועה, הוא בחר להמשיך בה למשך זמן ארוך, ואף להחריפה עד להתערבותה של המשטרה.

כפי שקבעה ערכאת הערעור בעניין ע/2012/3, אין מקום לענישה אוטומטית של הרחקה בפועל בגין כל עבירה מהסוג שנדון בפניי. זאת, למשל, כאשר "מדובר בהרמת קול בלבד או בקללה סתמית, ללא כל איום בשימוש באלימות פיזית" (בעמ' 3). ואולם, כאמור, בענייננו מדובר באירוע אלים, במהלכו הושמעו איומים וקללות חריפים לאורך זמן, וכך נשברו מפתחות במתנע רכב הביטחון. על כן אני סבור שעונש ההרחקה בפועל הוא סביר וראוי בענייננו, מה גם שדומה שהנקבל מסכים לו. גם את רכיבי הענישה האחרים עליהם דומה שהסכימו הצדדים בטרם נחלקו ביניהם, אני מקבל, והם משקפים את הגינוי החמור לפעולות אותן ביצע הנקבל, ואת הנזק הכספי אותו גרם לאוניברסיטה.

באשר לאישור הכניסה, הרי שדעתי היא שאין לוותר כליל על רכיב זה, אולם יש לצמצם אותו לתקופה של חודשיים בלבד. אין לוותר על רכיב זה, שכן הוא מבטא בצורה הישירה ביותר את הגמול על הניצול לרעה אותו ניצל הנקבל את היתר הכניסה שלו (פריצה לתחום הקמפוס ללא היתר השומר), והוא מהווה רכיב מרתיע במיוחד כנגד עבירות חמורות מסוג זה בעתיד. עם זאת, שוכנעתי שיש לגלות מידה של חמלה וחריגה משורת הדין כלפי הנקבל. מהופעתו בפניי אין ספק שהאירוע עדיין משפיע עליו באופן עמוק וגרם לו לייאוש ולתסכול רבים. המכתב הרפואי מעיד על כך והתרשמתי הבלתי-אמצעית מהנקבל מאששת חוות דעת זו. מצוקתו הנפשית של הנקבל אמיתית ויש להתחשב בה. כתלמיד דוקטורט במעבדה, כפי שמעידים ראש החוג והמנחה הישיר, נדרש הנקבל להגיע לקמפוס בשעות לא שעות והיתר כניסה וחנייה הוא חיוני לשם כך. שלילת התו מהווה, איפה, עונש כבד ביותר שיש בו כדי לגרום נזקים מיותרים, הן מבחינת פעילותו המחקרית והן מבחינת השתקמותו של הנקבל. גם מספר השעות הרב מאוד של עבודות לתועלת הציבור (70) יכול לפצות על תקופה שלילת התו הקצרה. בין לבין, הובא לידיעתך, כי באופן תמוה סירבה יחידת הביטחון להנפיק לנקבל תו כניסה, לאחר שהתו הקודם פקע עם תום שנת הלימודים שחלפה. מבלי להיכנס לנסיבות העניין, אבהיר שדומה שיחידת הביטחון אינה יכולה לסרב לעשות כן, אלא בהינתן פסק דין השולל את תו החנייה מהנקבל. מכל מקום, אני קובע שאת תקופת שלילת התו יש לספור החל מיום 20 באוקטובר 2012 (הלא הוא יום תחילת שנת הלימודים תשע"ג). כלומר, יש להנפיק לו תו כניסה/חנייה שיאפשר לו כניסה עם הרכב החל מ-20 בדצמבר 2012.

לפיכך, אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

א. שלילת תו הכניסה/חנייה לתקופה של חודשיים, שתיספר החל מיום 20

באוקטובר 2012.

ב. נזיפה.

ג. הרחקה בפועל לסמסטר אחד (ב' תשע"ג) מהאוניברסיטה. ניתן יהיה להמיר הרחקה זו, בהסכמת הנקבל, בעבודות שירות לתועלת הציבור בהיקף שלא יפחת מ-70 שעות. השלמת עבודות השירות תהווה תנאי לקבלת התואר.

ד. קנס של 1800 ₪ (המבטא החזר של 1000 ₪ בשל הנזק אותו גרם ו-800 ₪ קנס).

ה. הרחקה על תנאי לשנה לתקופה של שנה במידה ויעבור עבירה דומה.

ניתן היום, _____, בהיעדר הצדדים.

יפורסם ללא שם התלמיד.

פרופ' ישי בלנק
הממונה על המשמעת